

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/20/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321202942
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6321202942.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloletého J. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom u otca, toho času umiestneného v Centre pre deti a rodiny Valaská, so sídlom Valaská, Chalupkova 2, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, dieťa rodičov: matky A. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. a otca J. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L., K. XXX/XX, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici, v konaní začatom na návrh kolízneho opatrovníka na uloženie výchovného opatrenia, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 9P/91/2021 - 150 zo dňa 27. januára 2022 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v I. a II. výroku **p o t v r d z u j e**.
II. Rozsudok súdu prvej inštancie v III. výroku **z r u š u j e**.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil výchovné opatrenie - odňatie maloletého dieťaťa J. K., nar. XX.XX.XXXX z osobnej starostlivosti otca J. K., nar. XX.XX.XXXX a nariadenie pobytu maloletého dieťaťa v zariadení Centrum pre deti a rodiny Valaská za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému a zabezpečenia rodinných a sociálnych pomerov najdlhšie na 6 mesiacov od nástupu maloletého do zariadenia (I. výrok); uložil otcovi maloletého počas výkonu výchovného opatrenia povinnosť spolupracovať s uvedeným zariadením (II. výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (III. výrok).

2. Z vykonaného dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie vyplynulo nasledovné:

3. Maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu jeho rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 2P/154/2012 - 40 zo dňa 25.09.2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 2P/154/2012 - 51 zo dňa 11.04.2013, bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti otca a matke v tom čase nachádzajúcej sa na neznámom mieste bola určená minimálna zákonná vyživovacia povinnosť. Dňa 21.06.2012 matka maloletého opustila spoločnú domácnosť, odišla údajne k svojmu bratovi do Francúzska na návštevu, nevrátila sa, o maloletého neprejavuje záujem, sporadicky na neho prispieva výživným. Maloletý vyrastal len so svojim otcom, nenavštevoval ani predškolské zariadenie. Od septembra 2017 maloletý začal povinnú školskú dochádzku nástupom do prvého ročníka Základnej školy s materskou školou F. K. v L. na ulici J. č. X. Nakoľko maloletý mal problémy v správaní v školskom kolektíve a tiež bolo potrebné zabezpečiť úpravu jeho rodinných a sociálnych pomerov, Okresný súd Brezno rozsudkom č.k. 8P/57/2018-36 zo dňa 10.04.2018, právoplatným dňa 26.05.2018, maloletého odňal z osobnej starostlivosti otca a nariadil mu pobyt v zariadení v Detskom domove

J. - H., R. V. za účelom odbornej pomoci maloletému a úpravy sociálnych a rodinných pomerov najdlhšie na 6 mesiacov od jeho nástupu do zariadenia. Zároveň súd uložil otcovi maloletého počas výkonu tohto výchovného opatrenia povinnosť spolupracovať s Detským domovom J. - H., R. V., s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, s mestom Brezno a povinnosť navštíviť svojho obvodného lekára a psychiatra za účelom zabezpečenia potvrdenia o svojom zdravotnom, fyzickom a psychickom stave. Zároveň s uvedeným rozhodnutím vo veci samej súd dňa 10.04.2018 uznesením č. k. 8P/57/2018-42 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil otcovi maloletého, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno alebo komukoľvek, kto bude mať aktuálne maloletého v starostlivosti povinnosť odovzdať ho do starostlivosti Detského domova J. - H., R. V.. Toto neodkladné opatrenie sa stalo vykonateľným 10.04.2018 a nadobudlo právoplatnosť 26.05.2018. Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/186/2018-30 zo dňa 16.10.2018, právoplatným dňa 29.11.2018 bol rozsudok Okresného súdu Brezno č.k. 8P/57/2018-36 zo dňa 10.04.2018 zmenený tak, že nariadené výchovné opatrenie súd zrušil z dôvodu splnenia jeho účelu, počas realizácie výchovného opatrenia otec aktívne spolupracoval tak s úradom práce ako aj s detským domovom, tiež Detský domov J. - H. vybavil v J. v Špecializovanej ambulancii vyšetrenie maloletého v termíne 12.11.2018, zároveň bol s rodinou vypracovaný plán práce, pomoci a podpory s tým, že rodina maloletého bude pracovníkmi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno priebežne sledovaná.

4. Zo správy Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva v J. zo dňa 16.01.2019 okrem iného vyplýva, že v čase vyšetrenia maloletého dňa 12.11.2018 úroveň intelektových schopností maloletého bola v pásme populačného podpriemeru s výkonmi zasahujúcimi do pásma ľahkej mentálnej retardácie. Vzhľadom na preukázanú schopnosť maloletého nadviazať komunikáciu, viesť rozhovor s adekvátnym očným kontaktom, avšak so súčasnými ťažkosťami v schopnosti orientovať sa v emóciách, tvoriť príbeh s primeranou škálou emócií, s repetitívnym správaním a určitými špecifickými prejavmi, na preukázané narušenie v oblasti pragmatiky sociálnej komunikácie v recipročnej sociálnej interakcii nebolo možné poruchu autistického spektra v tom čase spoľahlivo potvrdiť ani vylúčiť s ohľadom na problematický až absentujúci nácvik vhodných stereotypov správania, sociálnych zručností a sociálnej komunikácie, na nedávne traumatické zážitky dieťaťa (odlúčenie od blízkej osoby). Preto bol prijatý dočasný záver o inej poruche intelektu s dopadom na oblasť komunikácie, správania a emócií vyžadujúcej značnú podporu. Prítomnosť inej neurovývinovej duševnej alebo behaviorálnej poruchy musí byť opätovne posúdená odborným lekárom - detským psychiatrom. Bol odporúčaná rediagnostika po absolvovaní odborných vyšetrení najneskôr o jeden rok.

5. Uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 9P/5/2021-47 zo dňa 19.01.2021 bolo nariadené neodkladné opatrenie vykonateľné dňa 22.01.2021 a právoplatné dňa 16.03.2021, ktorým bola otcovi maloletého uložená povinnosť zabezpečiť psychiatrické vyšetrenie maloletého u H.. Y. K., Ambulancia detskej psychiatrie L. L., O. XX, prípadne u iného detského psychiatra a podľa pokynov lekára spolupracovať a zároveň bola otcovi maloletého uložená povinnosť s maloletým absolvovať rediagnostiku v Súkromnom centre špeciálno-pedagogického poradenstva v J., a to po absolvovaní pedopsychiatrického vyšetrenia.

6. Z charakteristiky maloletého vypracovanej triednou učiteľkou H.. C. H. zo Základnej školy s materskou školou F. K., J. 4, L. zo dňa 24.09.2021 bolo zistené, že v tom čase bol maloletý J. žiakom 5. ročníka, konkrétne 5.A triedy. Keďže školský rok sa začal len pred tromi týždňami, maloletý bol v novom kolektíve, ako triedna učiteľka s ním bola približne 5 hodín týždenne. Dochádzka bola pravidelná, maloletý prvýkrát chýbal 23.- 24.09.2021. Otec ju neinformoval o dôvode neprítomnosti. Na vyučovaní s maloletým pracovala striedavo asistentka alebo vyučujúci daného predmetu. Pod vedením asistentky maloletý pracoval celkom slušne. Občas prejavoval nevoľu pracovať, tvrdil, že ho niečo bolí. Pracovné listy, ktoré mal dokončiť, zahadzoval. Keď nebola na hodine asistentka, bolo dosť ťažké maloletého primäť, aby pracoval. Pani asistentka maloletému zaviedla slovníček, kde mu pomáhala zapisovať úlohy, vpisovala mu pochvaly za prácu na vyučovaní. Prvý týždeň si slovníček nosil a bolo vidieť aj zlepšenie. Druhý týždeň si ho už nedoniesol a od tej chvíle si úlohy neplnil. Telefonicky kontaktovala otca, aby im bol nápomocný, že maloletému zavedú nový slovníček, otec sa k tomu postavil urážlivo, kriticky a odmietavo. Na hodinách maloletý ľahko strácal sústredenie, otáčal sa. Pomôcky si nosil. Za pracovné zošity ešte nezaplatil. Na obedy nechodil. Voči spolužiakom bol občas agresívny, ukazoval im gestá, strkal do nich, bolo to však často spôsobené tým, že žiaci mali voči nemu odmietavý postoj a nechceli s ním komunikovať a kamarátiť sa.

7. Z charakteristiky maloletého vypracovanej triednou učiteľkou dňa 15.12.2021 bola zistená slabá dochádzka maloletého do školy. K danému dňu vymeškal spolu 108 hodín, z toho za september to bolo 32 hodín ospravedlnených lekárom, za október 33 hodín ospravedlnených lekárom a 22 hodín ospravedlnených otcom, ktorý uvádzal rodinné dôvody, za november 21 hodín ospravedlnených otcom. Vzhľadom na časté vymeškávanie sú výsledky maloletého v škole slabé. Na pedagogickej rade dňa 16.11.2021 bolo maloletému udelené napomenutie k väčšej usilovnosti z predmetov matematika a anglický jazyk. Od 01.12.2021 prebiehalo vyučovanie dištančnou formou. Maloletý sa nemal ako pripájať na hodiny online. Vyučujúci maloletému pripravili raz týždenne materiál v tlačenej forme, otec si to bol 08.12.2021 vyzdvihnúť. Od septembra došlo v triede k viacerým konfliktom medzi maloletým J. a spolužiakmi. Mnohé prestávky, keď bol v škole, chodil do učebne, kde mali žiaci hodinu, práve preto, aby sa predišlo konfliktným situáciám. Maloletému J. sa spolužiaci vysmievajú, ale rovnako sa on vysmieva im. Každú konfliktnú situáciu sa triedna učiteľka snažila riešiť na hodine s celou triedou. J. povedal svoj názor, žiaci svoj. Vždy sa snažila obom stranám vysvetliť, ako sa majú k sebe správať. J. sa chcel so spolužiakmi kamarátiť, jeho prejavy však boli dosť neprimerané veku a dosť nepríjemné až obťažujúce pre spolužiakov. Do spolužiakov drgal, hádzal do nich papieriky, štipkal ich, otváral dvere na toaile, keď okolo nich prechádzal, vulgárne ich urážal alebo im ukazoval vulgárne gestá. Jedného spolužiaka udrel po tvári tak, že mu ostal červený odtlačok ruky na líci. Napísala otcovi maloletého a poprosila ho, aby sa s J. porozprával, že konflikty sa neriešia násilím. Otec siahodlho odpísal, že on im len vracia a že mu spolužiaci ubližujú už od prvého stupňa. J. sa škole na to, že by ho niektorý spolužiak fyzicky ohrozoval, ani raz nesťažoval. Skôr sú to situácie, že mu hádzali peračník, tašku alebo sa mu vysmievali. Spolužiačke sa vyhrážal so zdvihnutou rukou, že jeho otec jej ukáže. J. otec sa na začiatku novembra vyhrážal J. spolužiakovi, ktorého na aute prenasledoval cestou domov zo školy, že ho preplieska, o dva dni ho čakal dokonca pred školou. Žiak sa bál, volal rodičom a oni následne políciu. Situácia mala v psychike žiaka takú odozvu, že sa bál ísť do školy. Od 1. decembra prestúpil z týchto dôvodov na inú školu. Pred začiatkom dištančného vzdelávania jej ďalší žiak oznámil, že sa mu J. otec pred školou vyhrážal. Skontaktovala sa s jeho mamou, ktorá jej povedala, že to bolo už druhýkrát. Matka to zatiaľ nechcela riešiť cez políciu. Ďalej triedna učiteľka uviedla, že aj keď sa snažila, aby sa konflikty medzi žiakmi a J. neopakovali, rozprávala sa so žiakmi, usmerňovala ich, aby boli k nemu milí, nereagovali na jeho „zapáranie“, chodila cez prestávky do triedy, situácia sa od septembra vyostрила. Obáva sa, že J. bude opakovať fyzické útoky a vyhrážanie, rovnako sa obáva aj opakovania sa vyhrážania jeho otca spolužiakom.

8. Zo záznamu kolízneho opatrovníka z vykonania terénnej sociálnej práce v rodinnom prostredí dňa 12.05.2021 vyplýva, že kolízny opatrovník vykonal dňa 12.05.2021 v dopoludňajších hodinách neohlásené sociálne zisťovanie v rodinnom prostredí maloletého. V čase sociálneho zisťovania sa v domácnosti nachádzal maloletý a jeho otec. Maloletý nejavil žiadne známky telesného týrania ani zneužívania. S otcom maloletého bol vykonaný rozhovor na dvore domu, kde sa otec s maloletým práve nachádzali. Otcovi bol vysvetlený dôvod ich návštevy, opýtali sa tiež na nové skutočnosti v rodine. Otec uviedol, že načo sa ho to pýtajú, keď o všetkom už vedia. Otcovi uviedli, že chcú vedieť informácie aj z jeho strany, tiež sa maloletému menila triedna učiteľka, ako sa otcovi s ňou spolupracuje. Otec opakovane uviedol, že všetky informácie už majú. Otca tiež oboznámili s tým, že dňa 13.05.2021 je súdne pojednávanie a opýtali sa, či sa naň dostaví, načo im uviedol, že tam nemá prečo chodiť, všetko sú to len nezmysly. Ďalej na nich otec slovné útočil. Maloletého J. sa opýtali, ako sa má, či sa mu v škole darí. Otec maloletého vyzval, aby im povedal, čo mu v škole spolužiaci robia. Maloletý sa smial a uviedol, že ho v škole kopú, najmä jeden spolužiak E.. Otec maloletého od začiatku kričal, uvádzal, že sú len krivoobviňovači a inak im ani nepovie. Otcovi uviedli, že najdôležitejšou úlohou je toho času, aby s maloletým absolvoval pedopsychiatrické a rediagnostické vyšetrenie, zároveň sa ho opýtali, či toto vyšetrenie už absolvoval s maloletým, alebo si dohodol na vyšetrenie termín. Otec uviedol, že na tom vyšetrení skončia oni a tiež že ich odvedú v putách, čo názorne ukazoval. S otcom maloletého sa nedalo adekvátne a konštruktívne komunikovať, pôsobil agresívne, pracovníčky napádal slovné. Zo záznamu kolízneho opatrovníka z vykonania terénnej sociálnej práce v rodinnom prostredí dňa 27.08.2021 vyplýva, že kolízny opatrovník vykonal dňa 27.08.2021 v dopoludňajších hodinách neohlásené sociálne zisťovanie v rodinnom prostredí maloletého. Situácia sa opakovala. Otec trval na tom, že na žiadne vyšetrenia s maloletým nie je potrebné ísť. Otec bol upozornený na to, že pokiaľ s maloletým neabsolvuje potrebné vyšetrenia, kolízny opatrovník podá návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým bude maloletý umiestnený v CDR najviac po dobu 6 mesiacov. Otcovi to bolo zopakované dvakrát, na čo uviedol: „Napíšte“.

9. Zo znaleckého posudku č. 075/2021 a č. 053/2021 vypracovaného dňa 10.09.2021 znalkyňou H.. K. Z., znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria a znalkyňou H.. Y. O., znalcom z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia detí a dospelých, ktorý bol vypracovaný na maloletého J. za účelom posúdenia jeho duševného stavu v trestnej veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b) Trestného zákona bolo zistené, že psychologické aj psychiatrické vyšetrenie maloletého bolo uskutočnené dňa 29.07.2021 na OR PZ v Brezne.

10. Zo záverov psychologického vyšetrenia vyplýva, že rozumové schopnosti maloletého J. zodpovedajú spodnému pásmu mentálnej subnormy. Jeho pamäťové výkony a proces spracovania informácií sú vzhľadom k veku nízke, menej spoľahlivé, krátkodobú pamäť oslabuje dekoncentrovanejšia pozornosť, len s ťažkosťami si vybavuje informácie z dlhodobej pamäti, schopnosť učenia je narušená, zabúda. Menej zrelé perцепčno - kognitívne funkcie v rámci mentálneho veku dieťaťa toho času zodpovedajúceho rozumovej úrovni siedmich rokov a troch mesiacov, zachovávajú kontakt s realitou, ale so slabšou orientačnou schopnosťou. Znamky psychopatológie v zmysle závažného duševného (psychotického) ochorenia sa nevyskytujú. Introvertovanejšia detská osobnosť sa nerovnomerne disharmonicky vyvíja, je nevyvážená, hypersenzitívna, neistá, ostražitá (má pocity ohrozenosti, okolie vníma ako nebezpečné), s nižšou konformitou, individualistickým, egocentrickým pohľadom na svet, problematickou adaptabilitou, meniacimi sa pólmi správania. Emocné väzby nie sú vrele, má menšiu disponovanosť pre blízky emočný vzťah, problematickejšia je sociabilita, autonómne fungovanie dieťaťa sa veľmi nerozvíja. V popredí sú momenty vlastných záujmov, netrpezlivosť so sklonom k okamžitému uspokojovaniu potrieb. Zvýraznené sú akčné, aktívne črty, aj agresívne sebaapresadzovanie sa pri zostrenej pudovej zložke vyplývajúcej z vnútornej nevyváženosti a diskomfortu. Len nerád na seba preberá zodpovednosť. V záťaži sa snaží fungovať racionálne, ale prevažuje intuitívnosť, emocionálne fungovanie, čo by nasvedčovalo nožnej výchovnej formovateľnosti, má potrebu získať ocenenie, prijatie. Tendencnosť poskytovaných údajov, isté skresľovanie so snahou javiť sa v lepšom svetle sú u neho tiež významné. Charakterový a hodnotový systém pri slabých intelektových predpokladoch dlhodobo nerovnomerne vyvíjajúcej sa osobnosti je povrchnejší, materialisticky orientovaný. Konfliktogénne oblasti v súvislosti s prípadnou psychotraumatizáciou sa u neho nemanifestujú. V popredí sú skôr prejavy nižšieho intelektu ako psychickej deprívácie. Nevyrovnanosť vo vývine vychádza z osobnostných, temperamentových (genetických) predispozícií, nie je priamym dôsledkom prípadne prežitých traum a nespracovaných psychoreaktívnych faktorov v prežívaní dieťaťa. Kontakt s realitou je u maloletého zachovaný, ale jeho orientačná schopnosť vďaka subnormným, nezrelým rozumovým schopnostiam, odcudzenosti životu a ťažšej prispôsobivosti, je slabšia. Jeho schopnosť správne a úplne vnímať sledované a prežívané udalosti, zapamätať si ich a následne reprodukovať je zachovaná na úrovni jeho nižšieho mentálneho veku a nie je úplne spoľahlivá. Dieťa si ťažšie vybavuje informácie z dlhodobej pamäti, zabúda. Prítomné patologické kvality typu konfabulácií a distorzií sa vyskytujú u neho vo zvýšenej miere aj vzhľadom k veku a narúšajú celkovú spoľahlivosť pamäťových schopností. Disharmonicky formujúca sa osobnosť dieťaťa súvisí s temperamentovými charakteristikami (impulzivita, menšia citlivosť k spätnej väzbe, preferencia vlastných pravidiel v súvislosti s uspokojovaním vlastných potrieb) v súvislosti s významnou dedičnou predispozíciou, pričom sa na takomto vývoji podieľa aj psychosociálna záťaž (vplyv prostredia, výchovy, skúseností a pod.). Osobnosť otca maloletého, jeho správanie s negatívnym nastavením voči ľuďom v sociálnom prostredí dieťaťa (vyučujúcim, spolužiakom, sociálnym pracovníkom), jednostranná výchova a prostredie bez širších sociálnych kontaktov, v ktorom dieťa vyrastá, sa môže podieľať napr. na jeho zvýšenej senzitivite, sociabilite maloletého, jeho neschopnosti primerane presadiť sa v skupine rovesníkov a zvládať záťaž (uzatvára sa, izoluje, je agresívny). Je pravdepodobné, že pri stimulujúcejšom socio-kultúrnom prostredí, vhodných výchovných intervenciách, zvýšenej pozornosti a stimuláciou v školskom prostredí, by došlo aj k rýchlejšiemu dozrievaniu rozumových schopností a rozvoju sociálnej pohyblivosti, autonómnosti dieťaťa. Osobnosť dieťaťa by bola aj pri nižších rozumových predpokladoch „trénovaná“, sociálne praktickejšia a pohyblivejšia, s osvojením si primeranejšieho správania. Doterajší spôsob života dieťaťa len dotvára prejavy disharmonického vývinu rozumovo menej nadanej osobnosti. Osobnosť dieťaťa vykazuje známky formovateľnosti, schopnosti prispôbiť sa, jeho vývoj nie je ukončený a pri vhodnom výchovnom a psychiatricko - psychoterapeutickom vedení je možné do istej miery harmonizovať nerovnomerne formujúcu sa osobnosť dieťaťa a podporiť ako jeho osobnostné a emocionálne, tak aj rozumové a mentálne dozrievanie.

11. Zo záverov psychiatrického vyšetrenia vyplýva, že zhrnutím dostupných auto aj heteroanamnestických údajov znalec u maloletého nezistil duševné ochorenie v pravom slova zmysle,

t.j. psychózu. Konštatoval u neho mentálnu subnormu a disharmonicky sa vyvíjajúcu osobnosť. Mentálna subnorma je prechodné pásmo medzi ľahkou mentálnou retardáciou a normou. Takýto jedinci dokážu absolvovať základnú školu, ale so zlým prospechom. Ich úsudková schopnosť je veľmi slabá a v konfliktných situáciách zlyhávajú. Nevyrovnanosť vo vývine u maloletého vychádza z osobnostných, temperamentových (genetických) predispozícií. Pri zapojení do širšieho sociálneho prostredia vrátane psychiatricko-psychologickej intervencie možno u maloletého predpokladať harmonickejší osobnostný vývin a dozrievanie jeho nezrelých rozumových schopností. Disharmonický vývin znamená nerovnomernosť vývoja jednotlivých zložiek osobnosti. Citové, poznávacie, vôľové či intelektové procesy sa nerozvíjajú harmonicky. Niektoré sa rozvíjajú rýchlejšie a iné pomalšie. Je daný súhrou dedičných či v rannom veku získaných dispozícií, podmienkami prostredia a výchovným pôsobením. Ťažisko poruchového vývinu je mimointelektovej oblasti oproti mentálnej retardácii. U maloletého je podmienený nižšími rozumovými schopnosťami aj jednostrannou, menej stimulujúcou výchovou. Súčasný psychický stav maloletého si vyžaduje psychiatrickú liečbu zameranú na poruchy správania pri mentálnom deficite a psychologickú intervenciu zameranú na stimuláciu a rozvoj rozumového a emočného dozrievania vrátane sociálnych zručností a primerané zvládanie záťažových situácií.

12. Otec maloletého doložil v priebehu konania psychologický nález zo psychologického vyšetrenia maloletého J., ktoré sa uskutočnilo dňa 02.07.2021 v Psychologickej ambulancii H. E. H., klinickej psychologičky, X. L., n.o., z ktorého vyplýva, že screeningové psychologické vyšetrenie maloletého J. svedčí pre celkové zaostávanie za vývinovými normami u maloletého, intelekt dosahuje orientačne úroveň podpriemeru. Prítomné sú diskkrétne znaky organického terénu CNS. Osobnosť je v procese vývinu, javí sa simplexná na odklade inferiórneho intelektu, ale tiež sú prítomné výrazné známky neurotizácie v priebehu vývinu, predovšetkým opustenie matkou v rannom detstve. Otec má tendenciu k nekritickému hyperprotektívnemu výchovnému štýlu, ktorý sa maloletý J. pravdepodobne naučil aj využívať. Počas vyšetrenia bolo zrejmé veľmi nedôverčivé paranoidné nastavenie otca voči okoliu, čo maloletý J. čiastočne preberá.

13. Trestným rozkazom Okresného súdu Brezno č.k. 4T/55/2021-197 zo dňa 14.12.2021, právoplatným dňa 28.12.2021, bol otec maloletého uznaný za vinného z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, pretože ako rodič a zákonný zástupca maloletého J. K. umožnil napriek vykonaným opatreniam zo strany školy svojmu maloletému synovi J. počas školského roka 2020/2021 v období od 27.10.2020 do 20.02.2021 bezdôvodne vymeškať celkovo 122 neospravedlnených hodín povinnej školskej dochádzky na Základnej škole s materskou školou F. K. so sídlom L., J. X a žiadnym spôsobom tak nezabezpečil jeho povinnú školskú dochádzku, teda vydal z nebanlivosti osobu mladšiu ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že jej umožnil viesť záhaľčivý život. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 5 mesiacov, ktorý mu bol podmienenečne odložený so skúšobnou dobou 18 mesiacov.

14. Súd prvej inštancie na základe takto vykonaného dokazovania vyplývajúceho z obsahu spisu s poukazom na ust. § 37 ods. 1, 3 písm. b), ods. 4, 5 a 8, ako aj článok 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej aj „zákon o rodine“) dospel k záveru o dôvodnosti návrhu kolízneho opatrovníka na uloženie výchovného opatrenia spočívajúceho v odňatí maloletého z osobnej starostlivosti otca a nariadení pobytu maloletého v zariadení - Centre pre deti a rodiny Valaská po dobu (najviac) 6 mesiacov za účelom zabezpečenia odbornej pomoci a úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého. Uloženie navrhovaného výchovného opatrenia za uvedenými účelmi považoval za potrebné v záujme maloletého dieťaťa s cieľom jeho zapojenia do spoločenského života a eliminovania negatívnych prejavov jeho správania. Zároveň otcovi maloletého uložil povinnosť počas realizácie výchovného opatrenia (pobytu maloletého v zariadení) spolupracovať so zariadením. Z výsledkov vykonaného dokazovania totiž vyplýva, že dlhodobé poskytovanie sociálneho poradenstva rodine maloletého neplní svoj účel v dôsledku odmietavého postoja otca. Napriek tomu, že z výsledku odborného vyšetrenia maloletého realizovaného v novembri 2018 vyplynula vtedajšia dočasná nemožnosť spoľahlivého potvrdenia alebo vyvrátenia poruchy autistického spektra u maloletého dieťaťa a v dôsledku toho potreba najneskôr do jedného roka urobiť rediagnostiku dieťaťa po pedopsychiatrickom vyšetrení, otec maloletého nemá v úmysle sa s maloletým týchto vyšetrení zúčastniť, opakovane ich odmieta zabezpečiť, dokonca nerešpektoval ani neodkladné opatrenie súdu, ktorým mu bola taká povinnosť uložená. Aj závery znaleckého posudku vypracovaného za účelom posúdenia duševného stavu maloletého v trestnej veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby potvrdzujú, že súčasný psychický stav maloletého

si vyžaduje psychiatrickú liečbu a psychologickú intervenciu. Maloletý je dieťaťom so špecifickými potrebami, no napriek pomoci poskytnutej školou, sú vedomosti maloletého nedostačujúce, jeho sociálne správanie v kolektíve je neprimerané, v školskej dochádzke je evidentná neospravedlnená neúčasť, pričom za nezabezpečovanie plnenia povinnej školskej dochádzky maloletého bol otec aj právoplatne odsúdený za spáchanie prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže. Otec maloletého vo vzťahu s týmito prejavmi správania maloletého nespolupracuje so školou. Napriek ponuke odbornej pomoci sa otec pri kontakte so zodpovednými autoritami správa neadekvátne, odbornú pomoc pri riešení správania a vývinu maloletého opakovane odmietol. Matka maloletého sa dlhodobo nachádza na neznámom mieste, o maloletého neprejavuje záujem.

15. Súd prvej inštancie nevykonal otcom navrhnuté dokazovanie výsluchom maloletého, pretože pre rozhodnutie o návrhu kolízneho opatrovníka na uloženie výchovného opatrenia to nepovažoval za potrebné, nakoľko sa nejedná o konanie, keď dvaja rodičia vedú spor, ktorému z nich má byť dieťa zverené do starostlivosti a kde je potrebné skúmať názor maloletého dieťaťa. Navyše maloletý bol vypočutý v rámci znaleckého dokazovania v trestnej veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby.

16. O náhrade trov konania účastníkov súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. m. p.“) s odôvodnením, že v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom neboli zistené výnimky z tohto pravidla uvedené v § 53 a nasl. C. m. p. a zároveň účastníci náhradu trov konania ani nežiadali.

17. Podľa obsahu odvolania proti I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o uložení výchovného opatrenia a proti II. výroku o uložení povinnosti otcovi maloletého počas výkonu výchovného opatrenia spolupracovať so zariadením, v ktorom sa bude výchovné opatrenie realizovať podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa obsahu odvolania považoval za nesprávne z dôvodov uvedených v § 62 ods. 1 C. m. p. a § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. s. p.“), t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie preto vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Otec maloletého v prvom rade nesúhlasil so zistením súdu prvej inštancie, že bol trestným rozkazom Okresného súdu Brezno č.k. 4T/55/2021-197 zo dňa 14.12.2021, právoplatným dňa 28.12.2021 uznaný vinným zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona z dôvodu, že umožnil napriek vykonaným opatreniam zo strany školy svojmu maloletému synovi J. počas školského roka 2020/2021 v období od 27.10.2020 do 20.02.2021 bezdôvodne vymeškať celkovo 122 neospravedlnených hodín povinnej školskej dochádzky. Podľa jeho názoru podal proti trestnému rozkazu odpor včas v posledný deň 8-dňovej lehoty dňa 30.12.2021, nakoľko trestný rozkaz mu bol doručený dňa 17.12.2021, preto nenadobudol právoplatnosť. Navyše otec argumentoval tým, že maloletého syna nedával do školy, pretože bol šikanovaný zo strany triednej učiteľky aj spolužiakov.

19. Otec v odvolaní ďalej trval na tom, že je zo strany kolízneho opatrovníka a školy krivoobviňovaný z dôvodu, že riaditeľka odboru sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno G. J. je sestrou matky maloletého, ktorá sa mu v roku 2012 vyhrážala, že jej sestra zariadi, aby mu chlapca zobrali. Obvinil riaditeľku základnej školy, jej zástupkyňu, učiteľov, asistentku maloletého, že maloletého šikanujú, nahovárajú rodičov detí a podaktorí rodičia ich deti (za čo majú lepšie známky) proti maloletému, spolužiaci mu robia schválnosti. Asistentka podľa názoru otca nie je potrebná, problém vidí otec v tom, že maloletému nie je učivo náležité vysvetľované, len mu je nadiktované riešenie, preto maloletý nevie matematické príklady riešiť, nie preto, že by mal krátkodobú pamäť, čo napísal aj triednej učiteľke. Mal za to, že slovník zavedený asistentkou v 5. ročníku nie je potrebný, keďže ho maloletý od 1. do 4. ročníka nepotreboval. Slovník maloletému zobral ako dôkaz o tom, že mu tam asistentka píše nepravdivé informácie. Na pracovníkov kolízneho opatrovníka a školy, ktorí podľa otca jeho a jeho syna krivo obviňujú, ohrozujú psychické zdravie maloletého ako na zločineckú skupinu, ako aj detskú lekárku maloletého za uvádzanie nepravdivých informácií o zdravotnom stave maloletého podal dňa 16.11.2020 trestné oznámenie, vedie sa vyšetrovanie na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Brezne, odbor kriminálnej polície pod ČVS: ORP-390/1-VYS-BR-2020. Zároveň obvinil aj vyšetrovateľov, že na výsluchoch, kde vypovedal, písali nepravdivé informácie a spolupracovali so zločineckou skupinou.

20. Otec ďalej tvrdil, že maloletého nútili v škole sedieť pri Rómke, keď si k nej nechcel dňa 03.02.2022 sadnúť, asistentka ho ťahala za ruku von z triedy, ten sa držal steny, asistentke sa vyšmykol, spadol na dlážku a udrel si hlavu, koleno a ruku, o čom predložil lekársku správu z traumatologickej ambulancie.

21. Taktiež naďalej obviňoval detskú lekárku maloletého, že do zdravotného záznamu maloletého uvádza nepravdivé informácie o jeho zdravotnom stave. Ku skutočnosti, že aj psychologický nález, ktorý sám predložil v konaní potvrdil závery o potrebe rediagnostiky zdravotného stavu maloletého otec uviedol, že k absolvovaniu psychologického vyšetrenia bol donútený kolíznym opatrovníkom a psychologička pri jeho vypracovaní čerpala informácie od kolízneho opatrovníka a školy, preto sú závery nálezu rovnaké. Bol názoru, že psychologička sa nemá informovať u nikoho o ničom.

22. V doplnení odvolania otec uviedol, že do danej základnej školy ho prihlásil z dôvodu, že mu pani B. doniesla prihlášku do tejto školy s odôvodnením, že musí ísť do tejto školy, z čoho otec vyvodil, že preto, aby ho mohli krivo obviňovať, vtedy však netušil, akí sú tam ľudia. Mohol ho prihlásiť aj do vedľajšej školy.

23. Otec maloletého v doplnení odvolania síce uviedol, že žiada rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, z obsahu odvolania a jeho doplnenia však vyplýva, že v skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a návrh kolízneho opatrovníka na uloženie výchovného opatrenia zamietol (nakoľko nežiadal, aby bola vec súdu prvej inštancie vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie).

24. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca maloletého navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Trval na dôvodoch návrhu na uloženie výchovného opatrenia v plnom rozsahu. Potrebu uloženia výchovného opatrenia podľa neho potvrdzuje aj znalecký posudok č. 075/2021 a 053/2021, ktorý bol vypracovaný v rámci trestného konania. Z jeho záverov vyplýva okrem iného aj tá skutočnosť, že súčasný psychický stav maloletého si vyžaduje psychiatrickú liečbu zameranú na poruchy správania pri mentálnom deficite a psychologickú intervenciu zameranú na stimuláciu a rozvoj rozumového a emočného dozrievania vrátane sociálnych zručností a primerané zvládanie záťažových situácií. Kolízny opatrovník argumentoval tým, že včasné poskytnutie odbornej pomoci je dôležité, pretože vývoj dieťaťa nie je ešte ukončený a pri vhodnom výchovnom a psychiatricko-psychologickom vedení je možné do istej miery harmonizovať nerovnomerne formujúcu sa osobnosť dieťaťa a tak podporiť jeho osobnostné, emočné ako aj rozumové a mentálne dozrievanie. Otec síce zabezpečuje starostlivosť o dieťa, je medzi nimi vytvorená citová väzba, to nebolo nikdy spochybňované, avšak otec nemá kapacitu zvládnuť túto situáciu bez odbornej pomoci dieťaťu, ktorú žiaľ odmieta. Uloženie výchovného opatrenia je preto v záujme maloletého dieťaťa. Ani v čase podania tohto vyjadrenia otec neodovzdal mal. dieťa Centru pre deti a rodiny Valaská, hoci mu to bolo nariadené neodkladným opatrením, preto bol podaný návrh na výkon rozhodnutia.

25. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Brezno vo vyjadrení k odvolaniu otca maloletého taktiež navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Mala za to, že súd prvej inštancie zistil správne skutočný stav veci v rozsahu dostatočnom pre rozhodnutie o návrhu na uloženie výchovného opatrenia a vec správne právne posúdil. Uviedla, že skutočnosť, že otec nesúhlasí so závermi psychologického nálezu, so zisteniami orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ani so správou školy na maloletého a označuje ich za klamlivé, neznamená, že skutkové zistenia súdu sú nesprávne. Súd prvej inštancie dôsledne zistil skutkový stav a správne naň aj aplikoval príslušné ustanovenia, pričom dospel k správny záverom. Z odôvodnenia rozsudku je nepochybné, že skutočnosť týkajúca sa právoplatného odsúdenia otca trestným rozkazom za prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže nebola jediným dôkazom pri prijatí záveru súdu o potrebe uloženia výchovného opatrenia. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, na základe akých úvah s prihliadnutím na zistený skutkový stav dospel k právnomu názoru vyslovenému v rozhodnutí vo veci samej. Prokurátorka bola názoru, že uloženie výchovného opatrenia si vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, v konaní bola preukázaná potreba nariadenia výchovného opatrenia - dočasného odňatia maloletého J. K. z osobnej starostlivosti otca za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov.

26. Kolízny opatrovník sa s vyjadrením prokurátorky Okresnej prokuratúry Brezno stotožnil.

27. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Brezno súhlasila s vyjadrením kolízneho opatrovníka k odvolaniu otca maloletého. Uviedla, že rodič, v starostlivosti ktorého sa maloleté dieťa nachádza, má dbať o zdravie a všestranný vývin dieťaťa. Ak sa v starostlivosti rodiča vyskytnú také závažné nedostatky, ako je tomu i v danom prípade, kedy otec opakovane odmieta zabezpečiť maloletému potrebnú odbornú pomoc, je záujem dieťaťa absolútnou prioritou a je nevyhnutné prijať adekvátne opatrenia za účelom ich odstránenia. Jedným z takýchto opatrení je aj inštitút výchovného opatrenia, ktorý plní predovšetkým ochrannú funkciu, v tomto konkrétnom prípade s cieľom zvoliť a uplatniť najvhodnejšie opatrenia na zabezpečenie zdravého psychického a sociálneho vývinu maloletého J. K.. Preto sa v celom rozsahu stotožňuje s vyjadrením kolízneho opatrovníka, že včasné poskytnutie odbornej pomoci maloletému, ktorého vývoj ešte nie je ukončený, je dôležité a opodstatnené, avšak pre odmietavý postoj otca k psychiatrickej liečbe maloletého a psychologickú intervenciu je dočasné odňatie maloletého a jeho umiestnenie v Centre pre deti a rodiny Valaská nevyhnutné. Otec zo svojho pohľadu koná v presvedčení, že háji záujem maloletého dieťaťa, hoci vo výsledku tomu tak nie je. Odmieta maloletému zabezpečiť odbornú pomoc zameranú na elimináciu negatívnych prejavov jeho správania, doposiaľ maloletého neodovzdal do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Valaská, hoci mu to ukladá vykonateľné neodkladné opatrenie.

28. Dňa 11.05.2022 bola súdu doručená žiadosť riaditeľky školy o urýchlené vykonanie neodkladného opatrenia a umiestnenie maloletého na plnenie školskej dochádzky v inej základnej škole. Uviedla, že mal. J. má výrazné poruchy socializácie. Nevie sa primerane správať k spolužiakom, pľuje na nich, strká do nich. Svoju asistentku zabezpečenú maloletému za účelom pomoci prekonať poruchy učenia a správania, oslovuje vulgárnymi menami. Minulý týždeň strčil do spolužiaka tak, že ten spadol dozadu na chrbát a udrel si hlavu o dlažbu na chodbe školy. Spolužiaka rodičia ihneď odviezli na úrazovku a následne dali podnet na J. na políciu. Dňa 10.05.2022 si Petrov spolužiak doniesol do školy nôž a povedal, že ak znova príde ku škole J. otec a bude sa im (deťom) vyhrážať, bude sa nožom brániť. Na to J. povedal, že si dnes donesie nôž a vybaví si to so svojím spolužiakom. Vedenie školy o tomto informovala triedna učiteľka, ktorá na to bola upozornená nielen žiakmi, ale aj rodičmi J. spolužiakov, ktorí sa už boja svoje deti posilať do školy. Jeden rodič už kvôli nemu preložil dieťa zo školy. Ráno 11.05.2022 boli školou privolaní policajti z OO PZ Brezno a hneď pri príchode detí do školy boli J. a jeho spolužiak zadržaní, prezreli sa im veci (školské tašky) a urobil sa s nimi pohovor o incidente z 10.05.2022. Keďže triedna učiteľka večer 10.05.2022 telefonicky kontaktovala rodičov žiakov, upozornila ich na snahu predísť bitke s nožmi, rodičia zakročili a deti si nože do školy pravdepodobne nedoniesli (osobná prehliadka nebola realizovaná).

29. Otec maloletého v odvolacej replike trval na dôvodoch uvedených v odvolaní. Trval na to, že maloletého psychický stav je v poriadku, nepotrebuje žiadne psychiatrické či psychologické vyšetrenie, preto ich odmietol. Ohľadne záverov znaleckého posudku uviedol, že znalkyne ho na jeho otázku ako to vyzerať ubezpečili, že sa nemusí obávať. Jeho trestné oznámenie na pracovníkov kolízneho opatrovníka a školy bolo „zamietnuté pod koberec“. Ohľadne incidentu s nožmi v škole zo dňa 10.05.2022 uviedol, že triedna učiteľka maloletého uviedla nepravdivé informácie. Otec uviedol, že sa to odohralo tak, že spolužiak P. mal v triede v taške nôž a maloletému povedal, že ak ho neprezradí, tak mu nič nespraví. Keď išli domov, keď sa prezliekali, maloletý povedal učiteľke dejepisu, že P. má v taške nôž. Preto nie je pravdivé tvrdenie triednej učiteľky, že maloletý J. sa v škole vyhrážal, že si zajtra prinesie nôž.

30. Ďalej sa otec sťažoval na postup sudcu realizujúceho výkon neodkladného opatrenia, na základe ktorého bol maloletý odovzdaný do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Valaská dňa 13.05.2022. Namietal, že voči rozsudku aj neodkladnému opatreniu sa odvolal. Z úradného záznamu na č. I. 242 spisu vyplýva, že sa odvolal aj proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č. k. 8Em/2/2022 - 41 zo dňa 11.05.2022 o nariadení výkonu neodkladného opatrenia.

31. Vo vzťahu k vyjadreniu prokurátorky Okresnej prokuratúry Brezno k jeho odvolaniu otec uviedol, že súd prvej inštancie nemohol dospieť k správnym záverom, keď kolízny opatrovník doručil súdu krivooobviňujúci návrh na uloženie výchovného opatrenia, pričom mal dôkazy, prečo maloletý určitý čas nechodil do školy, mal dôkazy v odpore proti trestnému rozkazu, ktorý je nepravdivý atď.

32. Dňa 01.06.2022 oznámil prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica prevzatie vstupu do tohto konania.

33. Kolízný opatrovník v odvolacej duplike trval na návrhu na uloženie výchovného opatrenia. Uviedol, že rodič je povinný mal. dieťaťu zabezpečovať komplexnú starostlivosť a je povinný zabezpečovať dieťaťu aj adekvátnu zdravotnú starostlivosť. Otec opakovanne odmietal absolvovať s maloletým dieťaťom potrebné vyšetrenia aj napriek tomu, že táto povinnosť mu bola nariadená rozhodnutím Okresného súdu Brezno zo dňa 19.01.2021, č. k. 9P/5/2021, právoplatným dňa 16.03.2021. Otec mal. dieťaťu nezabezpečuje primeranú starostlivosť, a preto je nevyhnutné, aby bol maloletý umiestnený v zariadení centra pre deti a rodiny za účelom zabezpečenia riadnej starostlivosti mal. dieťaťa a za účelom poskytnutia odbornej pomoci dieťaťu. Maloletý sa toho času nachádza na základe neodkladného opatrenia v Centre pre deti a rodiny Valaská odo dňa 13.05.2022, kde má zabezpečovanú riadnu starostlivosť. Otec toho času s centrom spolupracuje, s maloletým sa pravidelne stretáva podľa stanovených termínov.

34. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec nielen v rozsahu odvolania, ale aj nad jeho rámec v zmysle § 65 C. m. p., nakoľko konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých možno začať aj bez návrhu (§ 23 ods. 2 C. m. p.), nielen z dôvodov vymedzených v odvolaní v zmysle § 66 C. m. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 68 C. m. p. z dôvodu, že to nepovažoval pre zistenie skutočného stavu veci za potrebné a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku, ako aj v závislom II. výroku je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdiť. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie viažucim sa na jeho I. a II. výrok, na toto poukazuje a na zdôraznenie jeho správnosti, reagujúc na odvolacie dôvody otca maloletého udáva:

35. Podľa § 63 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok v platnom znení (ďalej aj „TP“) lehoty podľa tohto zákona sa počítajú na hodiny, dni, týždne, mesiace a roky.

36. Podľa § 355 ods. 1 prvá a druhá veta TP obvinený a osoby, ktoré sú oprávnené podať v jeho prospech odvolanie, ako aj prokurátor môžu podať proti trestnému rozkazu odpor. Odpor sa podáva na súde, ktorý trestný rozkaz vydal, a to do ôsmich dní od jeho doručenia.

37. Podľa § 63 ods. 3 TP do lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty.

38. Podľa § 63 ods. 5 TP ak prípadne koniec lehoty na deň pracovného pokoja alebo pracovného voľna, pokladá sa za posledný deň lehoty najbližší budúci pracovný deň; to neplatí pre lehotu väzby.

39. Podľa § 356 ods. 1 písm. a) TP trestný rozkaz sa stane právoplatným, a ak neustanovuje tento zákon niečo iné, aj vykonateľným, ak odpor nebol podaný, uplynutím lehoty na podanie odporu.

40. Z vyššie citovaných ustanovení Trestného poriadku, ktorým sa spravuje trestné konanie vyplýva, že lehota na podanie odporu proti trestnému rozkazu je určená podľa dní, keďže je osemdňová. Do tejto lehoty sa nezapočítava deň, v ktorom sa stala udalosť určujúca začiatok lehoty, t.j. doručenie trestného rozkazu obvinenému - otcovi maloletého (piatok 17.12.2021). Otec sa mylne domnieva, že do lehoty na podanie odporu sa nezapočítavajú všetky dni pracovného pokoja alebo pracovného voľna spadajúce do tejto lehoty, v tomto prípade sobota 18.12.2021, nedeľa 19.12.2021 a sviatky - piatok 24.12.2021 (Štedrý deň), sobota 25.12.2021 (1. sviatok vianočný) a nedeľa 26.12.2021 (2. sviatok vianočný), t.j. otec sa mylne domnieva, že o tieto dni sa lehota na podanie odporu posúva. Ust. § 63 ods. 5 TP však hovorí len toľko, že ak koniec lehoty prípadne na deň pracovného pokoja alebo pracovného voľna, pokladá sa za posledný deň lehoty najbližší budúci pracovný deň. Inak povedané, z hľadiska počítania lehoty nie je rozhodujúce, že na začiatku alebo v priebehu lehoty sa vyskytnú dni pracovného pokoja alebo pracovného voľna, rozhodujúce je len, na aký deň prípadne koniec lehoty. V tomto konkrétnom prípade teda lehota na podanie odporu začala plynúť v sobotu 18.12.2021 a jej koniec pripadol na sobotu 25.12.2021 (1. deň - 18.12.2021, 2. deň - 19.12.2021, 3. deň - 20.12.2021, 4. deň - 21.12.2021, 5. deň - 22.12.2021, 6. deň - 23.12.2021, 7. deň - 24.12.2021, 8. deň - 25.12.2021). Keďže koniec lehoty (8. deň) pripadol na deň pracovného pokoja - sviatok (1. sviatok vianočný) a zároveň sobotu 25.12.2021, v zmysle § 63 ods. 5 TP sa za posledný deň lehoty na podanie odporu pokladá najbližší budúci pracovný deň, t.j. pondelok 27.12.2021 (keďže nedeľa 26.12.2021, na ktorú navyše pripadol 2. sviatok vianočný bola tiež dňom pracovného pokoja). Odpor musí byť podaný v rámci zákonnej lehoty na jeho podanie, po jej márnom uplynutí trestný rozkaz v zmysle § 356 ods. 1 písm. a) TP nadobudol právoplatnosť nasledujúci

deň, t.j. utorok 28.12.2021. Záver súdu prvej inštancie o tom, že trestný rozkaz Okresného súdu Brezno č.k. 4T/55/2021-197 zo dňa 14.12.2021, sa stal právoplatným dňa 28.12.2021 je preto správny.

41. Podľa § 2 ods. 1 C. m. p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

42. Podľa § 193 veta tretia C. s. p. súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

43. Súd je v civilnom mimosporovom konaní (ktorým je aj konanie vo veciach starostlivosti o maloletých) viazaný právoplatným rozhodnutím trestného súdu o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, je teda v tomto konkrétnom prípade viazaný trestným rozkazom Okresného súdu Brezno č.k. 4T/55/2021-197 zo dňa 14.12.2021 o tom, že otec maloletého spáchal prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že ako rodič a zákonný zástupca maloletého J. K. umožnil napriek vykonaným opatreniam zo strany školy svojmu maloletému synovi J. počas školského roka 2020/2021 v období od 27.10.2020 do 20.02.2021 bezdôvodne vymeškať celkovo 122 neospravedlnených hodín povinnej školskej dochádzky na Základnej škole s materskou školou F. K. so sídlom L., J. X a žiadnym spôsobom tak nezabezpečil jeho povinnú školskú dochádzku, teda vydal z nebanlivosti osobu mladšiu ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že jej umožnil viesť záhaľčivý život. Keďže je súd týmto rozhodnutím viazaný, sú odvolacie dôvody otcom maloletého týkajúce sa okolností spáchania skutku, ktorý je trestným činom právne bezvýznamné, civilnému súdu neprináleží prehodnocovať závery trestného súdu v tejto otázke, táto bola právoplatne vyriešená v trestnom konaní. K argumentu otca, že maloletý do základnej školy nešiel, pretože je tam šikanovaný odvolací súd dodáva, že je povinnosťou zákonného zástupcu zabezpečiť, aby si dieťa plnilo povinnú školskú dochádzku. Tú si môže plniť aj v inej základnej škole.

44. Pokiaľ otec uvádza, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno uvádzal v konaní nepravdivé informácie, krivo jeho a maloleté dieťa obviňuje, odvolací súd uvádza, že aj keď je úrad ako kolízny opatrovník maloletého dieťaťa rovnako ako otec maloletého účastníkom konania, zároveň má aj postavenie štátneho orgánu - orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oprávneného prešetrovať pomery rodičov a maloletého dieťaťa a podávať o tom správu súdu v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, preto informácie uvedené v návrhu na uloženie výchovného opatrenia, resp. v správach (záznamoch) z prešetrenia pomerov rodiny nie sú len tvrdeniami účastníka konania, ale zároveň aj dôkazmi o nich. Ako každý dôkaz, ani tieto dôkazy nemajú absolútnu dôkaznú silu, vierohodnosť každého dôkazu môže byť spochybnená (čl. 10 ods. 2 základných zásad C. s. p. v spojení s § 191 ods. 2 C. s. p.), avšak spochybnenie, či vyvrátenie skutočností v nich uvádzaných musí vyplývať z iného dôkazu. Otec maloletého o svojich tvrdeniach, že pracovníci kolízneho opatrovníka, základnej školy, ktorú maloletý navštevuje, jeho aj maloletého krivo obviňujú, maloletého šikanujú a že detská lekárka maloletého, či psychologička podávajú nepravdivé informácie o zdravotnom stave maloletého, nepredložil žiaden relevantný dôkaz. Listiny predložené k odvolaniu, jeho doplneniu, či odvolacej replike, sú len dôkazmi o skutočnostiach v nich uvedených, t.j. o tom, že podal trestné oznámenie a toto bolo prijaté na ďalšie konanie, o tom, že trestná vec vzhľadom na právnu kvalifikáciu skutku opísaného v trestnom oznámení bola postúpená inému orgánu činnému v trestnom konaní, o prospechu maloletého v základnej škole, o tom, že dňa 03.02.2022 utrpel maloletý úraz hlavy a kolena za okolností opísaných otcom ošetrovateľmu lekárovi (lekár vychádza z toho, čo sa uvedie o priebehu úrazového deja, keďže sám pri úraze nebol, ibaže by z povahy zranení mohol zistiť, že v skutočnosti došlo k úrazu inak), o tom, že maloletému bolo udelené opatrenie - pokarhanie riaditeľom školy za opakované porušovanie školského poriadku, nevyplývajú však z nich tvrdenia otca, že sú to nepravdivé údaje, či informácie. Skutočnosť, že podal trestné oznámenie ešte nedokazuje, že pracovníci kolízneho opatrovníka, školy, detská lekárka, či psychologička sa aj skutočne dopustili konania, ktoré im otec maloletého kladie za vinu. Napokon sám otec v odvolacom konaní uviedol, že jeho trestné oznámenie „bolo zamietnuté pod koberec“, teda nedošlo k vysloveniu viny uvedených osôb právoplatným rozhodnutím trestného súdu. Súd v civilnom mimosporovom konaní zisťuje skutočný stav veci prostredníctvom vykonaných dôkazov, resp. na základe zhodných tvrdení účastníkov konania, ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním (§ 35 - 37 C. m. p.). Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo

(§ 191 ods. 1 C. s. p.). Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie tvrdenia otca nevyplynuli, preto neboli relevantným spôsobom spochybnené dôkazy zo strany kolízneho opatrovníka, školy, či vyplývajúce zo zdravotnej dokumentácie maloletého, či znaleckého posudku vypracovaného v inom trestnom konaní vykonané súdom prvej inštancie ani záver súdu prvej inštancie o potrebe opätovného pedopsychiatrického vyšetrenia zdravotného stavu maloletého, rediagnostiky a poskytnutia odbornej pomoci maloletému a zabezpečenia rodinných a sociálnych pomerov z dôvodov už uvedených v 14. bode tohto odôvodnenia a o potrebe uloženia výchovného opatrenia za tým účelom pre odmietavý postoj a nespoluprácu otca.

45. Pre úplnosť k námietkam otca ohľadne výkonu neodkladného opatrenia nariadeného podľa § 367 C. m. p. uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 9P/91/2021 - 144 zo dňa 02.02.2022, ktorým bola uložená povinnosť okrem iných subjektov aj otcovi maloletého odovzdať maloletého do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Valaská, odvolací súd uvádza, že na rozdiel od rozsudku vo veci samej, je uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia predbežne vykonateľné už jeho vyhlásením, resp. vyhotovením (§ 367 ods. 3 C. m. p.), teda bez ohľadu na jeho právoplatnosť, preto mohlo byť vykonané bez ohľadu na to, že otec podal proti nemu odvolanie. Navyše uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17CoP/19/2022 - 249 zo dňa 25.05.2022 bolo odvolanie otca odmietnuté ako podané oneskorene, preto nevyvolalo právne účinky spojené len s odvolaním podaným oprávnenou osobou a včas (§ 367 ods. 1 C. s. p.), t.j. nemalo suspenzívny (odkladný) účinok na právoplatnosť neodkladného opatrenia.

46. Neušlo pozornosti odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie rozhodol vo veci uloženia výchovného opatrenia rozsudkom, hoci tak mal urobiť uznesením, nakoľko vo veci samej súd rozhoduje rozsudkom, len ak sa rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, výžive maloletého, styku s maloletým, veciach maloletého, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť alebo o schválení právneho úkonu maloletého, resp. o predĺžení náhradnej starostlivosti okrem náhradnej osobnej starostlivosti po dosiahnutí plnoletosti dieťaťa a o zrušení rozhodnutí o takejto náhradnej starostlivosti (§ 120 ods. 1 a 2 C. m. p. v spojení s § 111 C. m. p.). Riadiac sa však ust. § 2 ods. 1 C. m. p. v spojení s § 392 C. s. p., nakoľko odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej je potrebné ako vecne správne potvrdiť a rozsudok súdu prvej inštancie možno potvrdiť len rozsudkom, za tým účelom verejne vyhlásil rozsudok odvolacieho súdu.

47. Odvolací súd v zmysle § 379 písm. a) C. s. p., ako aj § 65 C. m. p. preskúmal ako od I. a II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej závislý III. výrok, ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Podľa ust. § 57 C. m. p. o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Keďže výrok o náhrade trov konania nie je svojou povahou rozhodnutím vo veci samej a z obsahu spisu nevyplýva, že by si niektorý z účastníkov náhradu trov konania uplatnil, nebol daný dôvod na rozhodnutie o náhrade trov konania. Preto odvolací súd v zmysle § 389 od. 1 písm. d) C. s. p. tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie zrušil.

48. Z rovnakého dôvodu v zmysle § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 2 ods. 1 C. m. p. a § 57 C. m. p. odvolací súd nerozhodol o náhrade trov odvolacieho konania, nakoľko zo strany účastníkov konania nebol učinенý návrh na rozhodnutie.

49. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Účastník konania má možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).